

Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Pirkanmaan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 20 §:n muuttamisesta. Pirkanmaan hyvinvointialue toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Pirkanmaan hyvinvointialue on antanut 15.7.2024 lausunnon luonnoksesta hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:n muuttamisesta.

Edelleen Pirkanmaan hyvinvointialue toteaa nyt lausuttavana olevan lakiesityksen olevan perusteltu ja kannatettava. Taustamateriaaleista ilmenee, että lakiuudistuksen vaikutuksia on selvitetty ja pohdittu eri näkökulmista, terveydentila voidaan ottaa huomioon oleskelulupaharkinnassa ja tietyin edellytyksin ulkomaalaisen on mahdollista laillistaa oleskelunsa siihen liittyvin perustein.

Lakiehdotus voisi kuitenkin heikentää osan laittomasti maassa olevien oikeutta saada kattavasti välttämättömiä kiireettömiä terveystalvueluita ja siten sillä voisi olla vaikutuksia laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden hyvinvointiin ja terveydentilaan pidemmän ajan kuluessa tilanteessa, jossa henkilö tavanomaisesta ohjauksesta huolimatta jäisi Suomeen eikä hakeutuisi kiireettömien terveystalvueluiden piiriin kotimaahansa. Lakiesityksessä on syytä huomioida kuitenkin myös julkisen talouden kantokyky.

Luonnoksessa esitetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia muutettavaksi niin, että hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungilla ja HUS-yhtymällä ei olisi enää jatkossa pääsääntöisesti lakisääteistä velvoitetta järjestää kiireellisen hoidon lisäksi välttämättömäksi arvioituja terveydenhuollon palveluja laittomasti maassa oleskeleville henkilöille.

Esityksen mukaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän olisi kuitenkin järjestettävä laittomasti maassa oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille yksilölliseen lääketieteelliseen tarpeeseen arviointiin perustuva välttämätön kiireeton hoito, jos sen epääminen olisi ilmeisen kohtuutonta henkilön terveydentilan tai vamman vuoksi taikka jos sen epääminen vakavasti vaarantaisi muun henkilön tai väestön terveyden. Kiireellisen hoidon ja yksilölliseen arvioon perustuvan esityksessä tarkoitetun välttämättömän kiireettömän hoidon voidaan katsoa terveydentilan vakauttamisen myötä turvaavan jokaiselle riittävän huolenpidon ja terveystalvuelut Suomessa.

Hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tulisi myös edelleen järjestää laittomasti maassa oleskeleville lapsille tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin hyvinvointialueen

asukkaille. Myös välttämättömäksi arvioidut raskauteen liittyvät palvelut tulisi edelleen järjestää myös laittomasti maassa oleskeleville henkilöille. Hyvinvointialueen velvollisuus järjestää laittomasti maassa oleskelevalle naiselle raskauteen liittyvät terveyspalvelut, turvaa sikiön ja lapsen kehitystä ja terveyttä jo ennen lapsen syntymää.

Esityksessä on myös selkeä täsmennys siitä, että Kansaeläkelaitoksen olisi jatkossakin korvattava hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle myös laittomasti maassa oleskeleville kolmansien maiden kansalaisille annettu hoito, myös kiireetön välttämätön hoito, silloin kun se on annettu poikkeusperusteisesti yksilöllisen arvion jälkeen.

Lakialoite turvaa edelleen alaikäisten lasten, raskaana olevien, pitkäaikaissairaiden ja myös tarttuvien tautien ehkäisyn osalta myös laittomasti maassa oleskelevien henkilöiden palvelut saman laajuisiksi kuin hyvinvointialueen asukkaille mikä on tärkeää.

Potilasmäärien ja kustannusten seurannan kannalta hoitoon otto peruste tulee kirjata potilasjärjestelmiin, samoin kuin on välttämätöntä kirjata potilaan Suomessa oleskelun status.

Sirpa Rainesalo

vastaava johtajaylilääkäri